

huje tato povinnost ony věřitele, kteří navrhli vyhlášení úpadku, a to že byli všichni při vyrovnacím roku dne 29. května 1925 přítomní věřitelé, a že také již z pouhého zmocnění ku vedení sporu ve spojení s ustanovením advokátního řádu vyplývá zmocnitelova povinnost dáti zástupci přiměřenou zálohu na hotová vydání, když o to žádá. Posléze míní, že, když jsou útraty odpůrčí rozepře útratami podstaty, smí úpadkový komisař právě proto na tyto útraty povolití zálohy, zvláště není-li tu nijaké podstaty, a že by ustanovení § 125 (2) konk. řádu bylo illusorním, kdyby tato povinnost neměla postihnouti věřitele podle obdoby §§ 73 a 166 konk. řádu. Stěžovateli nelze dáti za pravdu. Předpisy § 73 (2) a 166 (2) konk. ř., podle kterých zásadně úpadek prováděn nesmí býti, není-li tu jmění, které by pravděpodobně stačilo k úhradě nákladů úpadkového řízení, k nimž podle § 46 čís. 1 konk. řádu náleží i útraty odpůrčích sporů, se na tento případ nevztahují. Obcházením těchto ustanovení by bylo, kdyby věřitelům měla býti mimo rámec předpisu § 166 (2) konk. řádu ukládána soudem povinnost složití zálohy z důvodu ad 2. uvedeného, neboť by tím byl mařen ochranný účel řečených ustanovení, že totiž, vyjde-li za úpadkového řízení na jevo, že jmění nestačí ke krytí nákladů úpadkového řízení, musí býti úpadek zrušen, leda že by dána byla přiměřená záloha na náklady (§ 73 (2) konk. řádu). Podle tohoto ustanovení jde o dobrovolné složení, k němuž věřitelé nemohou býti doháněni soudním příkazem. Poněvadž k dobrovolnému složení zálohy nedošlo, je lhostejno a nic na věci nemění stěžovatelem tvrzená okolnost, že usnesením věřitelstva ze dne 4. ledna 1926 bylo mu uloženo, by podal odpůrčí žalobu v širším rozsahu, než uznal za dobré a prospěšné pro věřitelstvo, totiž o neplatnost postupu faktur po 1. lednu 1925, neboť to je vnitřní věcí těchto účastníků, vymyká se to však soudnímu zákroku v úpadkovém řízení.

Čís. 6379.

Dovolati se nápravy proti rozhodnutí správního úřadu na řádném soudě (§ 105 ústavní listiny, zákon ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n.) lze se jen tehdy, byl-li správní úřad k rozhodnutí příslušným, byv k tomu povolán ustanovením zákona, nikoliv však tehdy, osobil-li si správní úřad příslušnost k rozhodování o věci, o níž bylo rozhodovati soudům.

Závodní výbory (zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n.).

Při žádném z důvodů propuštění podle §u 82 živn. ř., ať zaviněném ať nezaviněném, není příslušnou rozhodčí komise (§ 3 písm. g, § 22 (2) zák.). Lhostejno, že propouštěcí důvod jest sporným.

(Rozh. ze dne 19. října 1926, R I 727/26.)

Zaměstnavatel domáhal se žalobou na zaměstnanci určení, že není po právu nárok žalovaného, přiřknutý mu nálezem rozhodčí komise závodních výborů, by bylo uznáno bezúčinným propuštění žalovaného za-

lobcem, jež se stalo bez předchozího souhlasu rozhodčí komise závodních výborů, aniž by toto propuštění bylo oznámeno závodnímu výboru žalobcovy firmy. K námitce nepřipustnosti pořadu práva s o u d p r v é s t o l i c e žalobu odmítl, r e k u r s n í s o u d zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. D ů v o d y: Nálezem rozhodčí komise závodních výborů bylo uznáno, a) že žalující firma propuštěním žalovaného dne 26. dubna 1926 porušila zákon a b), že se uznává propuštění to z práce bezúčinným. Nemůže býti o tom pochybnosti, že část tohoto nálezu pod b) uvedená jest rozhodnutím o nárocích soukromoprávních, což plyne již z toho, že se tím určují nároky z poměru soukromoprávního založeného smlouvou. Jak již první soudce správně k tomu poukázal, jest rozhodčí komisi pokládati za úřad správní a v případě tom rozhodla dle § 26 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n. s konečnou platností a jeví se tudíž přezkoumání výroku tohoto přípustným toliko dle §u 105 první odstavce ústavní listiny, dle něhož straně jest volno, proti výroku takovému se dovolávati nápravy pořadem práva, jak i také rozsudkem senátu pro řešení komp. konfliktů z 25. května 1925, čís. 337/25, dodatek II. k ročníku 1925 sb. n. s. již bylo rozhodnuto v případě zcela obdobném.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Prvý soudce uznal na nepřipustnost pořadu práva z toho i dovolací stížností sdíleného důvodu, že prý nejde o věc soukromoprávní, oproti čemuž druhý soud správně praví, že o věc soukromoprávní jde, ježto nález rozhodčí komise uznal propuštění žalovaného z práce bezúčinným. Touto bezúčinností propuštění jest vysloveno, že poměr pracovní dále trvá a jest to tedy zřejmě výrok určovací ve smyslu §u 228 c. ř. s., a to o poměru soukromoprávním dle §u 1151 obč. zák. To, že nález předsílá, že žalující propuštěním žalovaného porušila zákon, jest prostě odůvodněním výroku, že propuštění jest bezúčinné a patřilo vlastně do důvodů, neboť do výroku patří jen to, oč jde v §u 22 (2) zák. o záv. výb. a to je pouze otázka propuštění, pokud se týče oč jde v §u 3 písm. g) al. 8 téhož zákona, a to jsou pouze povinnosti zaměstnavateli tam uložené. Otázkou však, zda nález uznal o poměru soukromoprávním, se kterou se nižší stolice jediné zabývaly, není věc vystižena. Ten vystihl jen nález rozhodčí komise sám, ačkoli jej neřešil dle náhledu nejvyššího soudu správně. Jde především o příslušnost rozhodčí komise. Práví-li § 105 úst. list. a shodně s ním § 1 odst. (1) prováděcího zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb., že jest možno dovolávati se řádného soudu o nápravu ve všech případech, kde úřad správní podle zákonů o tom vydaných rozhoduje o nárocích soukromoprávních, tedy dovolati se nápravy u řádného soudu proti rozhodnutí správního úřadu jest dovoleno jen a jen tehdy, když správní úřad byl k rozhodnutí příslušným, byv k tomu povolán ustanovením zákona. Kde tedy zákon soukromoprávní věc nepřikázal k rozhodování správním úřadům a ona tedy patří před soud, avšak ony si přece příslušnost rozhodovati ji osobily, tam nena-

stává případ Šu 105 úst. list. a tudíž ani případ Šu 1 cit. zák. a nelze se domáhati zrušení nebo změny nálezu správního úřadu u soudů, nýbrž jen nápravy pořadem správním, by nadřícená stolice správní, po případě nejvyšší správní soud nález ten pro nepřislusnost pořadu správního zrušily a věc na pořad práva odkázaly, nebo lze po případě, kdyby i řádný soud současně ve věci jednal, dovolati se konfliktního senátu (§ 3 zák. ze dne 2. listopadu 1918, čís. 3 sb. z. a n.), by rozhodl, že příslušným jest soud a nikoli správní úřad. Jde tedy o to, zda byla rozhodčí komise dle zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n. příslušna, by v této soukromoprávní věci rozhodla. Bezesporně jest, že žalovaný byl u žalující v jejím závodě dělníkem přes 3 roky a zároveň že byl až do poslední doby členem závodního výboru, že byl od 26. března 1926 do 24. dubna 1926, tedy přes 4 neděle nemocen, a že byl 26. dubna 1926 z důvodu Šu 82 písm. h) živn. řádu z práce propuštěn, aniž by si byla žalobkyně k propuštění tomu vyžádala souhlas rozhodčí komise (§ 22 (2) zák.) a aniž by propuštění to byla oznámila závodnímu výboru (§ 3 písm. g) odst. 2 zák.). Šlo tedy o případ Šu 82 živn. řádu, jež jak § 22 (2) tak § 3 písm. g) poslední odstavec zákona vylučují z kompetence rozhodčí komise, ale poněkud rozdílnými slovy. § 22 (2) praví, že souhlasu rozhodčí komise k propuštění člena závodního výboru není potřeba, byl-li propuštěn z důvodů, které opravňují zaměstnavatele k okamžitému propuštění zaměstnance podle Šu 82 živn. ř. § 3 písm. g) poslední odstavec však praví, že ustanovení této písmeny g), jež jednají o příslusnosti rozhodčí komise k rozhodování proti propuštění dělníků (roz., kteří nejsou členy závodního výboru), nevztahují se na dělníka, který se dopustil jednání, pro něž může býti pracovní poměr bez výpovědi přerušen dle ustanovení Šu 82 živn. ř. A tu míní rozhodčí komise, že pod toto ustanovení nespádají všechny případy Šu 82 živn. ř., nýbrž jen ony, kde důvod propuštění předpokládá zavinění dělníka (arg. slova »který se dopustil činu«), v projednávaném případě však o žádném zavinění řeči býti nemůže, ježto dělník onemocněl rheumatismem, který si bezpochyby v zaměstnání v závodě ulovil. I míní dále rozhodčí komise, že v tomto omezeném smyslu musí se rozuměti citaci Šu 82 živn. řádu i v Šu 22 (2) zákona a že tedy tomuto Šu 22 (2) dlužno dáti v tomto smyslu omezující výklad. Avšak s tím nelze souhlasiti, nýbrž dlužno souditi právě naopak: § 22 (2) upravuje případ silnější, kde totiž dělník je více než dělníkem prostým, je členem závodního výboru a požívá tedy přirozeně účinnější ochrany, jak plyne z porovnání Šu 22 (2), jež propuštění jeho bez souhlasu rozhodčí komise uznává přímo bezúčinným, takže pracovní poměr jeho přes takové propuštění dále trvá, a Šu 3 písm. g), kde poměr pracovní propuštěním skutečně se zrušuje a jen se zaměstnavateli ukládá, by jedním ze způsobů tam vytčených, na který rozhodčí komise uzná, křivdu napravil. Jestliže tedy zákon při propuštění člena závodního výboru spokojuje se prostě každým z případů Šu 82 živn. řádu, tedy i takovým, kde propuštěný důvodu propuštění nezavinil, musí tomu tak býti i v méně důležitém případě propuštění prostého dělníka, a výraz Šu 3 písm. g) poslední odstavec »který se dopustil jednání« Šu 82 živn. řádu dlužno vyložiti jen jako nepřesné poznačení propouště-

cích důvodů, které ve své převážné většině skutečně zavinění dělníka předpokládají, takže zákonodárce v této představě žil a vůbec si neuvědomil, že se může stát, že ten neb onen důvod nastane i bez zavinění. Zavinění nutně předpokládají důvody písm. a) — g), kdežto důvody písm. h) a i) připouštějí případy jak zaviněné tak nezaviněné nemožnosti konati práci a jen jediný případ v písm. h) zmíněný, trvá-li totiž »nezaviněná neschopnost k práci přes 4 neděle« předpokládá přímo nedostatek vší viny. Také však věcné zřetele mluví pro tento výklad. Kdyby totiž bylo vyhrazeno rozhodčí komisi dáti nebo nedáti souhlas k propuštění dělníka přes 4 neděle následkem nemoci k práci neschopného, byl by zaměstnavatel v nebezpečí, že pracovní poměr dělníkův přes jeho dlouhou a třeba nevyléčitelnou chorobu bude nálezy rozhodčí komise ustálen (§ 22 (2), pokud se týče stále obnovován (§ 3 písm. g), ale to by odporovalo účeli tohoto důvodu propuštění, neboť zákon chce, by zaměstnavatel nucen byl jen po určité, zcela přesně vymezenou dobu (4 neděle) dělníka k práci neschopného podržeti, by věděl, na čem je, a mohl se dle toho zařídit. Výsledkem tohoto šetření tedy je, že při žádném důvodu propuštění dle §u 82 živn. ř. ani tedy při nezaviněné nezpůsobilosti k práci přes 4 neděle trvající zaměstnavatel nepotřebuje k propuštění dělníka souhlasu rozhodčí komise, pokud se týče že není povinen propuštění závodnímu výboru oznamovati, že tu neplatí ani předpis §u 22 (2) ani §u 3 písm. g) o příslušnosti rozhodčí komise. Rozhodčí komise tedy příslušna nebyla v projednávaném případě rozhodovati, a proto, jak již shora vyloženo, není tu případu §u 105 úst. list. a §u 1 zák. čís. 217/25. Poněvadž jde o člena závodního výboru, přichází na řadu pouze § 22 (2), neboť na něj dopadá právě účinnější ochrana tohoto předpisu, kdežto předpisy §u 3 písm. g) vztahují se jen na prostého dělníka, ne však na člena závodního výboru, o nějž jde v projednávaném případě. V souzeném případě jest ovšem bezesporo, že žalovaný byl pro chorobu více než 4 neděle nezpůsobilým ku práci, že tedy případ §u 82 živn. řádu tu jest, ale arci může tento, pokud se týče každý jiný důvod propouštěcí, býti sporným, a tu jest ovšem otázkou, jaký vliv to má na příslušnost rozhodčí komise, je-li to sporno. Věc tu dle názoru nejvyššího soudu dlužno řešiti takto: Jest věcí zaměstnavatele, zda bude uplatňovati propuštění jiné, na př. dá výpověď, jež nepotřebuje důvodů, či zda uplatní propuštění z důvodu §u 82 živn. ř. a bude se tedy o souhlas rozhodčí komise ucházeti, čili nic. Učiní to, uplatní-li propuštění jiné, než dle §u 82 živn. ř. a, neučiní-li toho přece, t. j. o souhlas rozhodčí komise nezakročí, má dělník stížnost dle §u 26. Pakliže však zaměstnavatel propustí dělníka z důvodu §u 82 živn. řádu, pak ovšem věc na rozhodčí komisi nevznese a jednati bude z vlastní povinnosti; bude-li člen závodního výboru (druhá strana) jiného mínění, pak se ovšem vlastní pravomoci zaměstnavatelově nepodrobí, bude přes propuštění pokládati pracovní svůj poměr za dále trvající a, nebude-li mu zaměstnavatel vypláceti mzdu, kterou mu v důsledku toho vypláceti má, bude ho na zaplacení mzdy žalovati a soud v tomto sporu uzná jako o předběžné otázce, zda tu byl důvod §u 82 živn. ř. a zda tedy byl či nebyl zaměstnavatel povinen opatřiti si souhlas rozhodčí komise. Pakli uzná, že ano, odsoudí

zaměstnavatele k zaplacení mzdy, protože propuštění bez souhlasu komise je ničí, pakli však uzná, že nebyl povinen souhlas ten si opatřit, t. j. že šlo o případ Šu 82 živn. ř., žalobu zamítne. Budou-li tu podmínky, bude ovšem přípustná i žaloba určovací dle Šu 228 c. ř. s. neb návrh určovací podle Šu 236, 259 c. ř. s.

Čís. 6380.

Pozemková reforma.

Předpis Šu 8 čís. 2 nařízení ze dne 21. ledna 1921, čís. 53 sb. z. a n. předpokládá úplnou hospodářskou postačitelnost příslušného odbytíště. Není-li nejbližší odbytíště hospodářsky postačitelým proto, že je po jistou roční dobu uzavřeno, musí po dobu této výluky býti vzato v počet odbytíště jiné, v tu dobu otevřené, třebaže mnohem vzdálenější.

Náklady (výlohami) na běžnou úrodu ve smyslu Šu 11 (3) nařízení jest rozuměti pouze práce a setbu, nikoliv i mrvení, jež spadá pod hledisko Šu 4 nař.

Ohledně přírážky (srážky) ve smyslu Šu 3, druhý odstavec, nař. lze si stěžovati jen v tom směru, že přírážka (srážka) vůbec byla učiněna, nebo že byla při její výměře překročena přípustná nejvyšší mez, nikoliv však do výměry přírážky (srážky), drží-li se v mezích Šu 3 nař.

Náhrada za divoké stromy.

Přiznal-li Státní pozemkový úřad náhradu dle znaleckého posudku, nelze si do toho stěžovati.

»Výstavnými a dobře zchovalými budovami« ve smyslu Šu 4 nař. musí býti všechny budovy zemědělského hospodářství sloužící převzaté půdě neb aspoň valná jich většina.

Samostatný zbytek jménem investic podle Šu 43 (2) náhr. zák. nelze žádati, jde-li o budovy náležející k zemědělskému hospodaření na převzaté půdě. Patří sem stodoly a polní kůlny.

Znehodnocení budov následkem převzetí části půdy bez budov hradí se přírážkou podle Šu 3 (2) nař. čís. 53/21.

(Rozh. ze dne 19. října 1926, R I 828/26.)

V rozhodnutí, jímž Státní pozemkový úřad stanovil přejímací cenu za zabraný svěrenský majetek, bylo jako odbytíště ve smyslu Šu 8 (2) vl. nař. čís. 53/21 stanoveno odbytíště kombinované, po dvě třetiny roku řeka (Vltava), po jednu třetinu železniční stanice. Usnesení napadli v plném rozsahu držitel zabraného svěrenského majetku, opatrovník svěrenství a nejbližší čekatelé. Soud první stolice (zemský civilní soud v Praze) rekursu částečně vyhověl, pokud šlo o stanovení nejvhodnějšího odbytíště, jímž stanovil pouze přístavy na Vltavě a pokud šlo o výpočet základní ceny u dvora P. Rekursní soud vyhověl